

het leven, een gebruiksaanwijzing Alexia Leysen

'Ik zou het mooi vinden mochten we elkaar meer aanraken'

In de rubriek 'De zin' in *De Standaard Magazine* toont Alexia Leysen ons week na week het leven. Gebarsten leven en hoe het te lijmen. Zelf vindt ze almaar meer harmonie, 'de sleutel tot geluk'.

Jelle Van Riet

Het loopt al tegen tieners wanneer haar spraakbericht mijn telefoon doet oplichten. Ze heeft nog een aanvullinkje en spreekt de hoop uit dat ze tijdens ons gesprek deze ochtend voldoende heeft kunnen aantonen dat ze niet langer geplaagd wordt door existentiële twijfels. In de regen van interviews die ze als piepjonge voortrekker van Dagen Zonder Vlees gaf, kwam Alexia Leysen naar voren als iemand in wie twee zielen huisden. De een wilde de wereld aanvuren om het juiste te doen – met succes, ze wist Vlaanderen ertoe te verleiden om tijdens de vastentijd minder vlees te eten – de ander wilde kunst winnen uit wat er zich diep in haar roerde. Zelfs in haar theaterstukken zoals *My life with the tree* en *KNAUS* werden de personages door tegenstrijdige gevoelens voortgedreven. Ze wilden orde en wildheid, vrijheid en geborgenheid, terra incognita veroveren en op vertrouwd terrein blijven.

De ambivalentie in haar is niet hocus pocus verdamp, maar inmiddels weet ze dat twijfel des mensen is en begrijpt ze haar eigen 'handleiding' beter. Achteromkijkend naar die roerige jaren voelt de 33-jarige Leysen nog steeds trots maar denkt ze ook: 'zoveel stress nooit meer'. Leysen: 'Zowel de Dagen-Zonder-Vleescampagne trekken als theater maken bracht veel spanning met zich mee en ik ben zeer stressgevoelig. Het was natuurlijk geweldig om te merken dat ik de kracht had om op zo'n grote schaal verandering te weeg te brengen, maar de verantwoordelijkheid om de machine draaiende te houden vrat aan mij. Ook het theater zorgde voor veel spanning: ik werkte gedurende maanden keihard aan iets waarvan ik niet wist wat het zou worden en tegen de tijd dat we in première gingen was ik te bekaf om er voluit van te genieten. Ik ben superblij met wat ik toen heb gerealiseerd, maar nu ben ik veel meer in balans.'

Vandaag doet Leysen werk dat dichters aansluit bij haar gevoelige natuur. Sinds twee jaar trekt ze er voor *De Standaard Magazine* op uit met de Hasselblad-camera die ooit aan haar grootvader heeft toebehoord. Ze gaat op bezoek bij veelal bekende mensen, schiet twaalf portretten van hen, één rolletje, niet meer, en ontfutselt hun onderwijl hun *comfort words*: woorden die kracht geven op momenten dat het leven tegenwringt. 'In plaats van achter mezelf aan te hollen, land ik nu elke week samen met iemand in het nu. Ik neem foto's, we praten en later kook ik de woorden in en kunnen ze zich via de krant verspreiden. Dat is beha- baar, waardoor er meer rust in mij gekomen is. "Ken

uzelf", deze van het orakel van Delphi geleende zin leidt niet alleen Aster Nzeyimana door het leven. Ook mij helpt hij om te weten of ik wel of niet op iets moet ingaan, of ik wel of niet met een bepaalde persoon moet afspreken.'

Die in twee jaar bijeengesprokkelde zinnen zijn nu gebundeld. Wat biedt het boek meer dan de krant?

'Het boek moest inderdaad meer zijn dan een bundeling, vond de uitgever. Doordat ik de geportretteerden heb gerangschikt naar leeftijd, krijgt het geheel iets tijdloos én ontroerend: je ziet het leven voorbijtrekken. Het opent met een negenjarig jongetje dat "Ik hou van je" de meest geruststellende zin vindt en schuift dan op, eerst naar tieners die hun seksualiteit ontdekken, dan naar twintigers die moeten beslissen wat ze willen gaan doen, vervolgens naar dertigers die al dan niet in een relatie zitten, met of zonder kinderen. Weer later gaan mensen scheiden, worden ze ziek, verliezen ze dierbaren, tot we bij mijn 94-jarige grootmoeder aanbelanden voor wie de dood heel nabij voelt. Wat houdt je dan nog recht? Bijzonder is dat waar jij je als lezer ook op de tijdlijn bevindt en hoe zwaar het leven jou ook treft, je troost en inspiratie voor meer geluk aangereikt krijgt.'

'Ik moet ervoor waken me niet te laten verlammen door schuldgevoel. Zelfs als je goed bent van inborst en enkel doet wat gangbaar is, dan nog berokken je voortdurend schade aan anderen en de planeet'

Jan Eelen volgt Ivan Pavlov, die stelde dat nieuwe ideeën te vinden zijn in oude boeken. Is *De zin* een nieuw boek met oude ideeën?

'Naarmate de maatschappij opschuift naar steeds drukker, almaar meer opties en meer consumptie, groeit ook het verlangen naar rust. Ieders hoofd staat op ontploffen. Veel zinnen komen dan ook neer op minder ruis, meer natuur, terug naar de ademhaling. Naar de oerwaarden van het bestaan, want waar we als mens het meeste behoefte aan hebben blijft onveranderd. Patrick Doyen is rijk geworden door Coca-Cola

en Chaufontaine te verpakken in zo veel mogelijk plastic, maar heeft nu het duurzame waterbedrijf Robinetto opgericht. Het vernieuwende van dat model is dat het teruggrijpt naar toen we onverpakt water dronken. Ook oosterse wijsheden worden aangehaald, maar blijven geen dode letter. Ze worden doorgegeven door mensen die in het nu staan. Hierdoor kan het boek fungeren als een scheurkalender, die je openlegt bij iets wat nu voor jou toepasbaar is.'

Zit het troostrijke van uw sprokkelwaar in de reddingsboeien die worden aangereikt of in het besef dat we allemaal drinkelingen op zee zijn?

'Dat laatste, zeker. Vroeger kregen we in glossy magazines altijd plaatjes te zien van mooie mensen met succesvolle carrières, in perfecte outfits en volmaakte interieurs, terwijl dat in je eigen leven nooit zo is. "Ik mis iets", denk je dan. Toen ik voor *DS Magazine* een rubriek mocht verzinnen vanuit mijn oprechte nieuwsgierigheid, bedacht ik dat ik licht wilde laten schijnen op andermans kwetsbaarheden, zodat je jezelf erin kon herkennen. In die in kijik liggen kracht, troost en schoonheid. Niemand wordt gespaard van tegenslagen, alleen menen veel mensen dat ze zich uit de wereld moeten terugtrekken als het wat minder gaat. Maar je hoeft je niet te verstoppen tot alles is opgelost.'

Ik zie in uw boek ook alleen maar mooie mensen.

Ogen ze volmaakt omdat ze zich onvoltooid tonen?

'Ik druk enkel af wanneer ik voel dat iets écht gebeurt. Ik houd niet van de poserende mens. Doordat ik de camera ter hoogte van de borst houd, kan ik blijven praten. Het enige wat ik moet bereiken is dat de ander er graag is en zich kan ontspannen. Ik geloof in wat Karl Ove Knausgård schrijft: "Alles hangt af van het oog dat kijkt." Ik probeer liefdevol door de rimpels, de wallen en de kilo's heen te kijken, tot ik bij de schoonheid uitkom. En ik selecteer natuurlijk niet een van de elf banalere beelden, maar die ene magische foto waarin ik een ontroerende kracht opmerk. Ik hoor vaak: "Wauw, zo ben ik echt, alleen heb ik mezelf nog nooit zo gezien."

Toont u zich gemakkelijk onvoltooid of zit de schaamte in de weg?

'Bij mij hangt altijd alles af van hoe ik me voel. Als ik te weinig slaap, ongezond leef en stress heb, word ik een ingekrompen versie van mezelf en komt alles hard binnen: schaamte, onzekerheid, de twijfel of ik er goed genoeg uitzie, noem het. Stom, want schaamte is iets dat